

Triennalen

2022

Västernorrlands museum
Apotekshuset Konst
och Kultur Sollefteå
Härnösands konsthall
Kramfors konsthall
Sundsvalls museum
Timrå kommun
Ånge konsthall
Örnsköldsviks museum
och konsthall

Konstfrämjandet
Västernorrland

Alla konstnärer som deltar i utställningen har anknytning till Västernorrland, vilket syns i många verk som har en tydlig regional prägel. Utställningens curator Björn Norberg har valt Vind som tema för Triennalen.

Det är en tematik som kan tolkas på många olika sätt. Vinden är en tydlig symbol för riktningar, både framåt och bakåt. Vi har medvind eller motvind och luft under vingarna. Konstnärerna har också använt sig av tematiken på olika sätt. Här finns både de mer bokstavliga tolkningarna och de som har använt tematiken på ett vidare sätt. Vindkraften är en omdiskuterad fråga i Västernorrland liksom på många andra ställen. Det är ett spørsmål som i sin tur handlar om vem som äger resurser och land och styr över arbetstillfällen och därmed vår framtid. Vindkraftsfrågan kan därmed kopplas till många andra frågor som renäring, friluftsliv, gruvindustri, samhällsekonomi och miljö.

På Västernorrlands museum visas 13 konstnärer. De representerar en mängd olika röster och uttryck vilka tillsammans skapar en bild av samtidens diskussioner och den värld vi lever i. Säkert finns här också sådant som är oväntat och väcker nya diskussioner om vår tid, vår historia och vår framtid.

Medverkande konstnärer på Västernorrlands museum: Birgitta Ricklund, Emma Löfström, Fredrik Nordin, Ida Rödén, Ina Palm, Jenny Berg, Jenny Lundgren, Josefine Östberg Olsson, Linda Lasson, Lisa W Carlsson, Margareta Klingberg, Maria Sundström, Sonia Hedstrand.

Totalt medverkar 33 konstnärer i Triennalen som sprider ut sig i länets alla kommuner och konsthallar.

Curator Björn Norberg.

Den första triennalen i Västernorrland arrangeras av Konstfrämjandet i samarbete med Västernorrlands museum, Apotekshuset Konst och Kultur Sollefteå, Härnösands konsthall, Kramfors konsthall, Sundsvalls museum, Timrå kommun, Ånge konsthall, Örnsköldsviks museum och konsthall, Region Västernorrland.

Västernorrlands museum

Birgitta Ricklund
Emma Löfström
Fredrik Nordin
Ida Rödén
Ina Palm
Jenny Berg
Jenny Lundgren
Josefine Östberg Olsson
Linda Lasson
Lisa W Carlson
Margareta Klingberg
Maria Sundström
Sonia Hedstrand

Emma Löfström

The root of the red is life itself, 2022
Installation

Emma Löfström arbetar med skogens ekosystem och ofta utgår hon från miljöerna kring familjens hus vid Ljungans strand i Överturingen. Älven var tidigare en viktig transportled, där virke från inlandsskogarna flottades mot sågverken längs kusten, sedan vidare söderut till Europa. Idag har stora arealer av virkesplantager med gran och tall ersatt de en gång till synes oändliga naturskogarna. Skogens ekosystem med alla de komplexa exempel på samarbete och pluralism berättar en annan historia än den som beskriver skogen utifrån råvaruuttag och kortsiktiga vinstperspektiv. Hon arbetar med teckningar, collage, intarsia, växtfärgade tyger och skulpturer av återvunnet trä och samlar pigment från växter, bär, bark och svampar.

I den installation hon skapat för Triennalen lyfter hon frågor kring de alltmer ofta förekommande stormarna som en klimatkris medför och vikten av en fungerande ekologi och ett hållbart skogsbruk. I den frågan ryms också det problematiska med vindkraftsparkerna som ofta stör skogens ekosystem.

Emma Löfström är född 1981 i Uppsala och bor i Stockholm. Hon utför en del av sitt arbete i familjens hus i Överturingen i Ånge kommun. Hon är utbildad på Royal College of Art och Central Saint Martins College of Art i London.

Fredrik Nordin

Evolutionsteorin var länge en viktig utgångspunkt i Fredrik Nordins konstnärskap. Intresset ledde till en resa till Galapagosöarna eftersom det var där som Charles Darwin gjorde upptäckter som var viktiga för hans teori. Galapagos övärld har uppkommit genom vulkanutbrott på havets botten, på sin resa i Darwins fotspår fascinerades Nordin alltmer av öarnas vulkaner och dess omgivande natur. Därefter har Nordin rest tillännu ett vulkaniskt örike, Hawaiis, där han upplevde öns djungler, lavalandskap och vulkanen Haleakalā. En massiv sköldvulkan som tar upp tre fjärdedelar av öns yta. Efter den resan arbetade han fram en serie teckningar som 2022 sammanställs till en bok med titeln Anteckningar från vulkanens skugga.

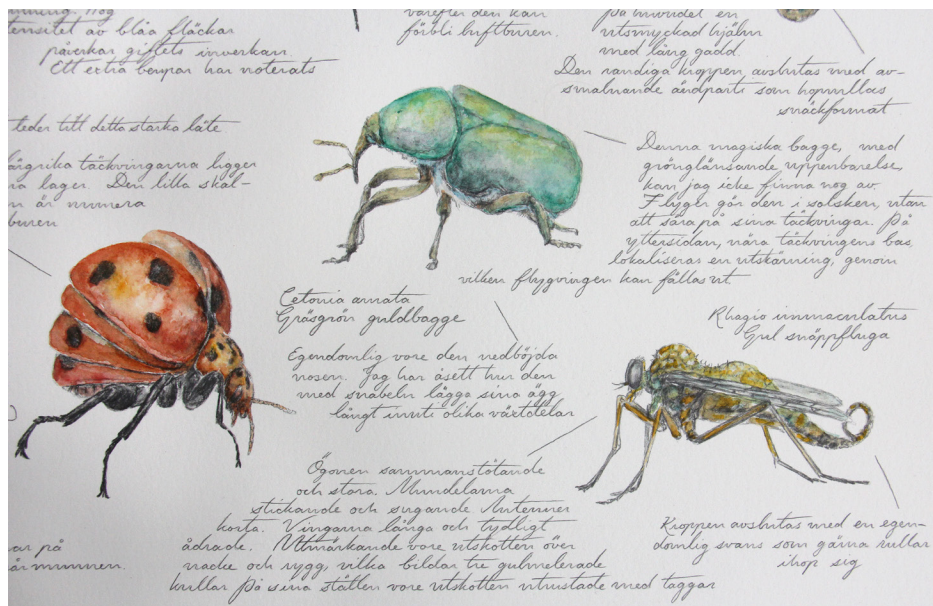
Vulkanen upplevs i dess närhet som ett påtagligt hot men Nordin påpekar att den inte bara påverkar sin närmaste omgivning. Ett vulkanutbrott kan påverka hela jordens klimat då partiklar och aska sprids globalt och leder till stora globala temperatursänkningar.

Fredrik Nordin är född 1976 i Sollefteå och uppvuxen i Långsele men bor idag i Stockholm.

Utan titel (Anteckningar från vulkanens skugga), 2018-2021
Blyerts- kol- och tuschteckningar på papper

Jonas Falcks återskapade iakttagelser: fåglar och insekter, 2021 - 2022
Teckning och akvarell på papper, keramik

Ida Rödén

Ida Rödén presenterar arbetet kring vetenskapsmannen Jonas Falck, verksam i slutet av 1700-talet. I hans sällskap har hon genomfört olika expeditioner där hon katalogiserat ovanliga upptäckter i naturen. Allt sker i en annan tid och verklighet och hennes förhållande till Falck har varierat. Ibland är han en kollega och samtalspartner, ibland blir de en och samma person och ibland är de avlägsna och separerade från varandra.

På Triennalen kommer Ida Rödén att visa teckningar och skulpturer som baseras på Jonas Falcks iakttagelser av insekter och fåglar.

Ida Rödén är född 1981 i Härnösand och är bosatt i Stockholm. Hon är utbildad vid California College of the Arts i San Francisco (2011) och Konsthögskolan i Umeå (2009).

Ina Palm

Ina Palms skulpturer ser ut som magiska träd. Formen påminner också om renarnas horn. Ett träd är stillastående och fastgjutet i betong medan det andra sakta vrider sig runt sin axel. Ina Palm har naturen och mytologin som inspirationskälla bearbetar och hon tar upp gärna upp existentiella frågor, ofta med en andlig dimension. Det är frågor som individens plats i universum och livets kretslopp och hon gestaltar alternativ till det materiella i samhället.

Skulpturerna i Triennalen kopplar hon till frågor om hur människan förändrat skogen. Här finns en sorg över det som gått förlorat men också en oro över hur framtida exploatering ska slå mot såväl ekologi som renskötsel.

TRÄDET/TIDEN, 2021
Blandteknik, elmotor, ljusdetektor

REMINISCENS, 2021
Blandteknik med textil på betong och trä

Jenny Berg

Jenny Berg arbetar med installationer, film, text, objekt och handlingar som hon kopplar samman i ickelinjära händelseförlopp. Ofta utgår hon från önskningar som verkar för stora.

I installationerna skapas berättelser som rör sig mellan olika plan av verklighet och bland materialen som används blandas modeller och kulisser med tex äkta rådjurshjärtan, guld eller riktiga polismän. Situationer som uppstår i möten med platser, människor, djur och material vävs ofta in i hennes arbete. För triennalen har hon jobbat vidare från en filmsekvens filmad i Saxnäs, Vilhelmina 2020, som knyter an till temat vind.

Jenny Berg föddes 1975 och växte upp i Nordmaling, Härnösand och Sundsvall men bor numera i Malmö. Hon är utbildad vid Gerrit Rietveld Academy i Amsterdam, Gerlesborgsskolan i Stockholm och gick mellan 1993 och 1995 konstlinjen på Ålsta folkhögskola i Fränsta.

Shelter from the storm,s 2022
Installation. Filmprojektion på gipsvägg och upphittat material: guldfolie, blommor, björkstammar, lavar från omkullblåst träd m.m.

Poems on the wind, 2022

xx

Jenny Lundgren

Jenny Lundgren arbetar med måleri och förhåller sig till tradition och konsthistoria lika mycket som hon förlitar sig på intuition och slump. Hon tar avstamp i det traditionella och klassiska genrer som porträtt, stilleben och landskap och söker sig sedan genom reduktion och abstraktion mot något överraskande och oväntat. Under 2022 har hon arbetat med en serie mindre målningar på papper som hon ser som bildpoetiska tolkningar av vind, med titeln Poems On Wind. Hon ser vinden som en stor kraft men som samtidigt bara kan anas som en lätt andedräkt. Den är en rörelse som plötsligt ändrar riktning och som letar sig igenom alla skikt.

Jenny Lundgren är född 1975, uppvuxen i Sollefteå och bosatt och verksam i Örnsköldsvik. Hon är utbildad vid Universität für Angewandte Kunst i Wien.

Nothing Else Matters, 2020-2022
Fotografi och interaktiv skulptur

Josefine Östberg Olsson

Josefine Östberg Olsson har i flera verk arbetat med bilen på olika sätt och inte minst har hon intresserat sig för olika former av bilkultur. Inte minst det stora intresset för bilar som finns på landsbygden. När elbilarna nu vinner mark på bekostnad av bensinmotorer, vad innebär det för bilkulturen?

Den interaktiva skulpturen NOTHING ELSE MATTERS skapades vid Söråkers Folkets hus 2020, en plats nära där Josefine Östberg Olsson växte upp. Titeln anspelar på låten Nothing Else Matters av Metallica. När sångaren och gitarristen James Hetfield skrev låten 1991 var den riktad till hans dåvarande flickvän. När det senare tog slut mellan Hetfield och henne så hävdade bandet att låten alltid varit riktad till deras fans. Det skiftet i mottagare ligger till grund för verket, det tillsammans med frågan vad som egentligen spelar någon roll. Konstverket riktar sig till Epa-traktorburna ungdomarna på orten. För att fullt uppleva verket uppmanas de åka till Söråkers Folkets Hus och parkera bilen med lyktorna tända och spela låten på högsta volym. Det är ett verk som innehåller ett stort mått av sentimentalitet över en tid försvunnit och över tider som förändras och vindar som vänder.

Josefine Östberg Olsson är född 1983 och uppvuxen i Tynderö, Timrå kommun och bor numera i Göteborg. Hon är utbildad på Akademin Valand, Dömen Konstskola i Göteborg och Göteborgs Universitet.

Linda Lasson

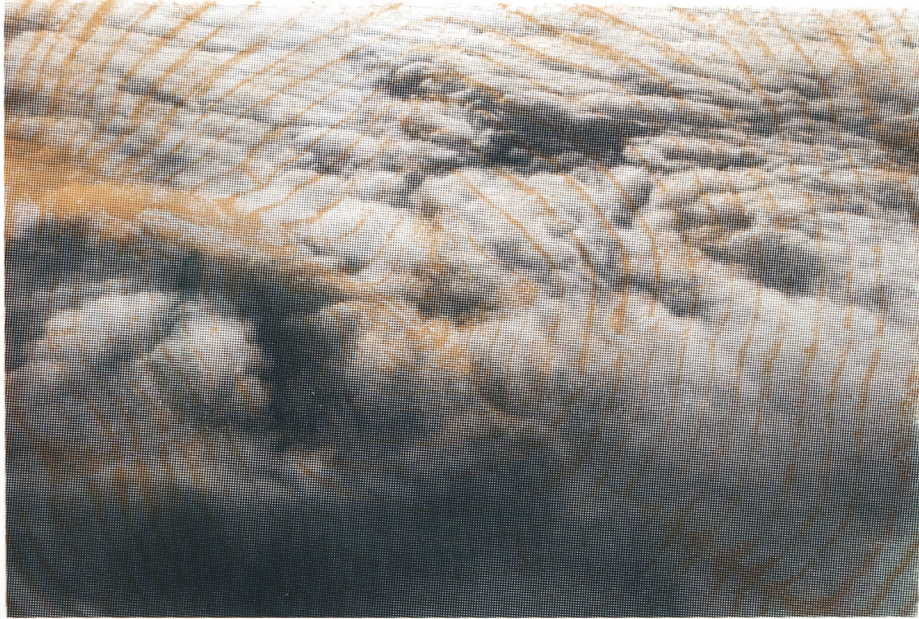
Debatten om vindkraftparker är i mångt och mycket en fråga om vem som äger mark och resurser. Linda Lassons broderier kopplar Triennialens tema till just detta. I sina verk kopplar hon ofta mot aktuella politiska frågor och inte minst mot vad hon ser som en rovdrift på den norrländska naturens resurser.

Linda Lasson är född 1975 och bor utanför Kramfors.

Gallok, 2018
Broderi på armeringsduk och presenning

Alarik, Karin, Axel, Astrid, Ragnhild, Per, Erik, Rune, Annalisa, Elsie, Ture, Lennart, 2022
Screentryck

Lisa W Carlson

Tolv bilder på moln. Fotografier som ser ut att ha tagits på en flygresa, ovan molnen. Ovanpå bilderna finns ett raster. Ett otydligt lager information. Varje bild har ett namn. Häftiga stormar brukar få ett namn. Varannan får ett kvinnonamn, varannan ett mansnamn. Det är tolv stormar, tolv människor som lämnat jorden och rest vidare.

Vind är rörelse utan ansikte/Löv singlar med vindens hjälp ner mot marken/Jag hör det enskilda lövets låga prassel i vinden/Tillsamman blir lövens rörelser ett skälvande brus/Havets vågor böljar. En skog faller massivt/Sand som rör sig i vinden, genom lagren, flyttar sig av vibrationerna underifrån/Små kristaller av vatten och gas bildar formationer av moln/En varm kropp påverkar det frusna vattnet och rör sig mot botten/Du lägger något på is när motståndet inte går att hantera, stilla vind är vila/Tillvaron består av vibrationer och svängningar. Ljudvågorna finns vare sig jag ser, hör eller känner dem. De krockar med andra vågor och sprider sina mönster i tid efter tid. Sänker mikrofonen i vattnet. Blåsten är kraftig Tre meter under ytan hörs kluckande vågrörelser, spröda metalliska ljud och motorer. Ett eko från tillståndet vi befinner oss i, marken vi går på, vindens slit i träd Kronorna ljudfrekvenser som pulserar under ytan från en underjordisk civilisation som bär vår framtid.

Lisa W Carlson bor i Härnösand. Hon är utbildad på Konstfack. Hon arbetar med video, ljud, film, foto, installation och performance.

Köket
Fotografi

Margareta Klingberg

Margareta Klingbergs fotografier är tagna i fyra hyreshus i Junsele. Adressen har fungerat som hem för asylsökande familjer. Många av dem afghanistan medborgare som flytt från Afghanistan och Iran. Som en följd av att den svenska migrationspolitiken lades om i november 2015 fick många slutgiltiga avslag på sina asylansökningar. Utan att berätta om sina planer för andra valde ett tiotal av de asylsökande familjerna i Junsele att självmant fly från Sverige under hösten 2020. En efter en var familjerna borta. *Borta med vinden/Gone with the Wind* visar familjer som flytt från Afghanistan och Iran och som nu även flytt från Sverige. Margareta Klingberg fotograferade dem medan de levde till synes normala vardagsliv i Junsele.

Margareta Klingberg är född 1942 i Sundsvall och arbetar i Junsele. Natur och migration är centrala teman i Klingbergs konstnärskap och hon kombinerar dem ofta. Hon har särskilt intresserat sig för de senaste årens flyktingar som kommer till Norrlands inland, men intresset har också lett henne till andra delar av världen. Hon arbetar med foto, textil och text. Hon är utbildad på Konstfack och Kungl. konsthögskolan.

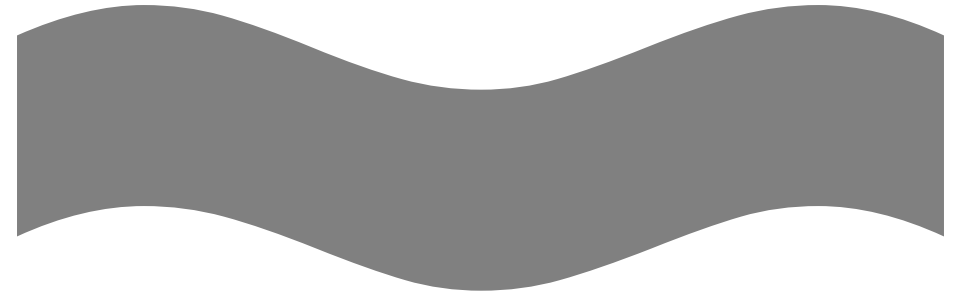
SOLFÅNGARE, 2021
Polyesterklot, spegel, akrylfärg

Maria Sundström

I de verk som Maria Sundström visar på Triennalen utgår hon från vad som brukar benämnas som förnyelsebara energikällor – Vinden och Solen. Vinden är en kraft som rör sig i alla riktningar. Solfångaren är tänkt att placeras utomhus. När en stark vind tar tag i den förvandlas den till en solkattskastare. I videoloopen 22°grader har Sundström filmat en halo på kalottbergets platå på Dalsberget i Nordingrå. Halo ett optiskt fenomen som är relativt vanligt och ofta uppstår när ett nederbördsområde närmar sig.

Maria Sundström är född 1961 och bor i Hörnefors. Hon är knuten till Örnsköldsviks KKV och Galleri Lokomotiv, har haft konstnärsfackliga uppdrag för KRO i Västernorrland, har arbetat på Västernorrlands museum, Region Västernorrland, Sundsvalls museum och medverkat i konstprojekt på Härnösands konsthall, Örnsköldsviks museum, Länsbiblioteket Västernorrland. Sundström är utbildad på Högskolan i Umeå.

Dit vinden tar oss

Curatoriell tematik 2022

Tema för Triennalen 2022 är vinden, ett fenomen som alla kan relatera till. Vinden går att läsa in bokstavligt och användas symboliskt på många olika sätt. Vi befinner oss i medvind och motvind, vi söker luft under vingarna, vinden är isande och bitande, det blåser upp till storm, ett mindre bakslag är likt en svag bris i jämförelse med den stora katastrofen, och vi väntar på att vinden ska vända och på förändringsvin-
dar.

I samhällsdebatten är de bildliga betydelserna mindre intressanta. Vinden är central för en av de frågor som engagerar många i Västernorrland – vindkraften. En fråga som till att börja med verkar ganska enkel men som bär med sig något större, vilket förklarar varför den blivit så viktig.

Motståndet mot vindkraften kan för en utomstående verka konstigt med tanke på möjligheten att minska beroendet av rysk gas och olja och vore det inte en utmärkt idé om vi kunde ersätta alla fossila energikällor med förnyelsebara? Allt detta är alla med på, men parkerna byggs av tillresta montörer och tekniker, driften kräver just ingen arbetskraft och den el som de genererar skickas till industrier långt bort. För Västernorrlands del återstår en negativ naturpåverkan, inskränkningar i hur man kan röra sig i skogarna, förlorade vyer och en negativ påverkan på en redan ansatt rennäringsring. Mönstret känns igen från gruvindustrin, skogsindustrin och vattenkraftverken i norra Sverige. Pengar och arbetstillfällen hamnar någon annanstans och kvar i norr finns mest nackdelar. Frågan är vad kan dessa vindkraftsparker ge regionen tillbaka?

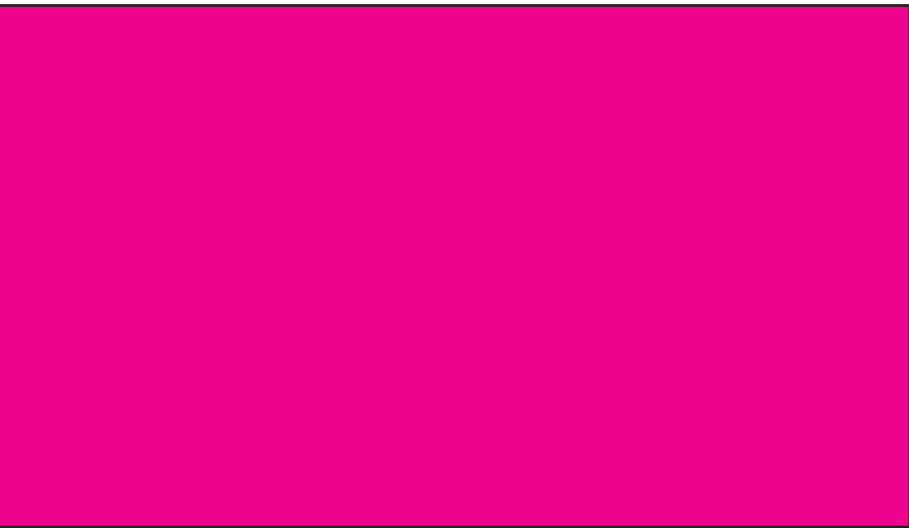
Vindkraften är alltså en fråga om resurser, om vem som äger och använder dem. Det är en fråga som rör tystnad, natur, hållbarhet, miljö men även resursfördelning mellan stad och landsbygd, norr och söder och i sin förlängning blir det också en fråga om fördelningen mellan inland och kustland. Det bidrar till att vindkraftsfrågan blir så viktig.

Vindkraftens historia är lång och kan räknas tillbaka till då man för 6 000 år sedan började använda segel till båtar. Tekniken användes ända fram till dess att ångbåtar sattes i trafik i mitten av 1800-talet. Då sjöfarten var starkt vind- och väderberoende finns det många uttryck och liknelser kopplade till vinden som lever kvar än i dag och som vi starkt kan relatera till. Ett ordspråk jag gissar har sitt ursprung i sjöfarten löd ”det finns inga goda vindar för den som inte har bestämt sitt mål”. Det är säkert en god tanke. I och för sig kan det vara bra att ibland låta sig drivas lite vind för våg eftersom det sättet att ta sig fram i livet skapar många nya erfarenheter. Samtidigt måste det finnas en övergripande vision om vart vi är på väg.

Var kan vi hitta den i Västernorrland med sina många olika identiteter? Inlandets skogar, de samiska markerna, höga kustens dramatik, fisket kring kusten, sjöfarten med handel och industrier i de stora kuststäderna och järnvägen, broarna och vägarnas kommunikationer i landets mitt.

Med den klimatkris som kryper allt närmare blir intresset för vindkraften och andra förnyelsebara källor allt större. Utvecklingen pekar mot en återgång till vinden, vattnet och solen - de fossila bränslena ser ut att hamna inom en sorglig historisk parentes framför allt kopplat till 1900-talet. Trenden om en återgång till det ursprungliga är stark på många håll och inte minst synligt inom konstområdet där intresset för det av handen skapade och traditionella tekniker vuxit starkt under det senaste decenniet. Det finns samtidigt ett allt större intresse för landsbygden och mindre orter utanför storstäderna. Framtiden för Västernorrland borde alltså kunna bli allt ljusare.

Tematiken för Triennalen är därför Vinden då den starkt kan kopplas till den pågående samhällsdebatten, och i sin tur till utvecklingen i Västernorrland och Norrland i stort. Det skapar inom ramen för en triennial stora möjligheter för konstnärliga tolkningar och gestaltningar. Tillsammans blir dessa en vind som drar över grantopparna i norr, söder, inland och kustland. En vind som känns av överallt. En vind som bär med sig ett budskap om en ny tid och om möjligheter. Den ger våra ryggar stöd och blåser liv. Det är en vind som är luften vi andas och som fyller

lungorna på trumpetaren som den där dagen 1931 blåste "eldupphör". Det är en vind som berättar om de uppoffringarna som gjorts på vägen mot det samhälle vi lever idag.

Nu arrangeras den första triennalen i Västernorrland med och i konceptet finns ett inbyggt löfte om fortsatta stora konstsatsningar vart tredje år i regionen. Det väcker förhoppningar om en förändring, ett framåtblickande kulturliv som utvecklas och riktar blickarna ut i världen - samtidigt som blickarna riktas tillbaka mot Västernorrland. Som en början på en sådan utveckling kan vinden fungera som en väldigt bra utgångspunkt. Vi sätter upp ett finger i luften för att känna efter varåt det blåser. Men innan vi gör det bör vi kanske fråga oss: vart vill vi? Triennalen ger inget tydligt eller enkelt svar på den frågan, men konsten kan visa riktningen.

Tillsammans med konstnärer som bor, har bott eller har en annan anknytning till regionen, har jag som curator och alla andra inblandade i projektet fått möjligheten att blicka bakåt i historien, leta i ursprunget, följa rörelser i dåtid och nutid. Nu hoppas vi att alla som besöker utställningen börjar skönja den plats dit vi vill ta oss, förstå de vindar som blåser, vilka som leder oss dit och vilka som motar oss bakåt.

-Björn Norberg